EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 27.8.2024
COM(2024) 325 final

2024/0212 (BUD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS

Euroopa Liidu Solidaarsusfondi kasutuselevõtmise kohta toetuse maksmiseks Itaaliale, Sloveeniale, Austriale, Kreekale ja Prantsusmaale seoses kuue 2023. aastal toimunud looduskatastroofiga

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

Käesolev otsus käsitleb Euroopa Liidu Solidaarsusfondi (edaspidi „ELSF“) kasutuselevõtmist kooskõlas nõukogu määrusega nr 2012/2002[1] (edaspidi „ELSFi määrus“) summas 1 028 541 689 eurot, et anda Itaaliale, Sloveeniale, Austriale, Kreekale ja Prantsusmaale abi seoses katastroofidega (üleujutustega), mis toimusid nimetatud riikides 2023. aastal.

Käesoleva otsusega kaasneb ümberpaigutusettepanek DEC nr 8/2024, mille eesmärk on paigutada Euroopa solidaarsusreservi eelarverealt ELSFi tegevuskulude eelarvereale ümber 796 760 300 eurot nii kulukohustuste kui ka maksete assigneeringutena. Lisaks Euroopa solidaarsusreservi eelarverealt ümberpaigutatavatele assigneeringutele rahastatakse fondi kasutuselevõtmist 37 073 004 euro ulatuses kulukohustuste ja maksete assigneeringutest, mis on juba kantud 2024. aasta üldeelarvesse, ja 194 708 385 euro ulatuses ELi 2023. aasta üldeelarve assigneeringutest, mis on juba ettemaksetena välja makstud vastavalt ELSFi määruse artiklile 4a.

2. TEAVE JA TINGIMUSED

2.1 Itaalia – suur katastroof: üleujutus Emilia Romagna maakonnas

Ajavahemikul 1.–17. maini 2023 tabasid Itaalia Emilia Romagna maakonda äärmiselt tugevad vihmasajud, mis põhjustasid üleujutusi.

Seejärel taotles Itaalia ELSFist finantsabi.

(1) 24. juulil 2023 esitas Itaalia taotluse rahalise toetuse saamiseks ELSFist, et rahastada 2023. aasta mai üleujutuste järgseid hädaolukorra- ja taastamismeetmeid.

(2) Itaalia esitas taotluse rahalise toetuse saamiseks ELSFist 12 nädala pikkuse tähtaja jooksul pärast esimeste kahjustuste registreerimist 1. mail 2023. Taotlus sisaldab kogu teavet, mida ELSFi määruse artikli 4 alusel nõutakse.

(3) Tegemist on looduskatastroofiga ja see kuulub ELSFi kohaldamisalasse.

(4) Itaalia ametiasutused hindavad õnnetusest tekkinud otsese kahju kogusummaks 8,5 miljardit eurot. See summa ületab suure looduskatastroofi künnist, milleks on 2023. aastal Itaalia puhul 3,8 miljardit eurot. Seega saab katastroofi käsitada ELSFi määruse artikli 2 lõike 2 kohaselt suure looduskatastroofina.

(5) ELSFist eraldatava rahalise toetuse arvutamise alus on otsese kahju kogusumma. Rahalist toetust võib kasutada ainult ELSFi määruse artiklis 3 määratletud esmatähtsateks hädaolukorra- ja taastamismeetmeteks.

(6) Itaalia taotles toetuse ettemakse tegemist vastavalt ELSFi määruse artiklile 4a. Esialgse hinnangu põhjal järeldas komisjon, et ELSFist ettemakse tegemise tingimused on täidetud. Seepärast otsustas komisjon 13. novembri 2023. aasta

[1] Nõukogu 11. novembri 2002. aasta määrus (EÜ) nr 2012/2002 Euroopa Liidu solidaarsusfondi loomise kohta (EÜT L 311, 14.11.2002, lk 3, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2002/2012/oj?locale=et), mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta määrusega (EL) nr 661/2014 (ELT L 189, 27.6.2014, lk 143, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2014/661/oj?locale=et) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. märtsi 2020. aasta määrusega (EL) nr 461/2020 (ELT L 99, 31.3.2020, lk 9, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2020/461/oj?locale=et).

rakendusotsusega C(2023) 7823 teha 94 708 385 euro suuruse ettemakse. Ettemakse tehti Itaaliale 29. novembril 2023.

(7) Ajavahemikul 1.–17. maini 2023 tabasid Itaalia Emilia Romagna maakonda äärmiselt tugevad vihmasajud ja sellest tulenenud üleujutused. Sündmus mõjutas seitset provintsi maakonna kesk- ja idaosas, kus sademete hulk oli väga suur ning eriti mägistes piirkondades tõusid kogunenud tulvaveed väga kõrgele. Kogu sündmuse käigus registreeritud sademete hulk jäi vahemikku 200–500 mm. Järgnenud üleujutuste tagajärjed olid traagilised. Lisaks taristu hävimisest tingitud ulatuslikule majanduslikule kahjule ning nii avalikule kui ka eravarale tekitatud kahjule kaotas elu 14 inimest. Äärmuslikud ilmastikutingimused põhjustasid enam kui 1500 maalihet, mis tekitas ulatuslikku kahju teedele ja hoonetele, võrgutaristule ja vooluveekogudele.

(8) Itaalia ametiasutused taotlesid abi Euroopa Liidu elanikkonnakaitse mehhanismi raames. Itaalia küsis nelja suure läbilaskevõimega pumbamoodulit. Pärast liidu elanikkonnakaitse mehhanismi aktiveerimist toetasid üleujutatud piirkondi Slovakkia, Sloveenia, Prantsusmaa ja Belgia. Mõjutatud piirkondade kindlakstegemiseks aktiveeriti Copernicuse hädaolukordade kiire kaardistamise ning riski- ja taastesüsteemid ning riiklik süsteem ASI-COSMO-Skymed.

(9) Itaalia hindas ELSFi määruse artikli 3 lõike 2 kohaselt rahastamiskõlblike meetmete maksumuseks 681,8 miljonit eurot ning esitas meetmete kulud tegevuse laadi järgi. Suurim osa kuludest on seotud üleujutusevastase kaitse taristu kindlustamise ja kultuuripärandi kaitsmisega (üle 293,7 miljoni euro). Teisel kohal on energia-, vee- ja reovee-, telekommunikatsiooni-, transpordi-, tervishoiu- ja haridustaristu ja seadmete töökorra taastamisega seotud kulud (220,5 miljonit eurot). Kolmandal kohal on katastroofipiirkondade koristamisega seotud kulud (85,7 miljonit eurot). Neljandal kohal on ajutise majutuse ja päästeteenustega seotud kulud (82,0 miljonit eurot).

(10) Itaalia võttis Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2007. aasta direktiivi 2007/60/EÜ üleujutusriski hindamise ja maandamise kohta (edaspidi „direktiiv 2007/60/EÜ“)[2] üle 23. veebruari 2010. aasta seadusandliku dekreediga nr 49. Seadusandlikus dekreedis nr 49/2010 on sätestatud, et selles õigusaktis määratletud alade kohta tuleb võtta vastu üleujutusohu kaardid ja üleujutusriski kaardid.

(11) Taotluse esitamise kuupäevaks ei olnud Itaalia suhtes algatatud ühtegi rikkumismenetlust seoses kõnealust looduskatastroofi liiki käsitlevate liidu õigusaktidega.

(12) Itaalia ametiasutuste teatel ei ole rahastamiskõlblikel kuludel kindlustuskatet.

2.2 Sloveenia – suur katastroof: üleujutus

Ajavahemikul 3.–6. augustini 2023 mõjutasid Sloveeniat tugevad vihmasajud, mis põhjustasid üleujutusi kogu riigis.

Seejärel taotles Sloveenia ELSFist finantsabi.

[2] ELT L 288, 6.11.2007, lk 27, ELI: https://data.europa.eu/eli/dir/2007/60/oj?locale=et.

(1) 20. oktoobril 2023 esitas Sloveenia taotluse rahalise toetuse saamiseks ELSFist, et rahastada 2023. aasta augusti üleujutuste järgseid hädaolukorra- ja taastamismeetmeid.

(2) Sloveenia esitas taotluse rahalise toetuse saamiseks ELSFist 12 nädala pikkuse tähtaja jooksul pärast esimeste kahjustuste registreerimist 4. augustil 2023. Taotlus sisaldab kogu teavet, mida ELSFi määruse artikli 4 alusel nõutakse.

(3) Tegemist on looduskatastroofiga ja see kuulub ELSFi kohaldamisalasse.

(4) Sloveenia ametiasutused hindavad katastroofist tekkinud otsese kahju kogusummaks ligi 10,0 miljardit eurot. Komisjon peab usutavaks otsese kahju kogusummaks 7,3 miljardit eurot. See summa ületab 0,6 % Sloveenia kogurahvatulust, s.t „suure looduskatastroofi“ künnist, mis oli 2023. aastal 308,8 miljonit eurot. Seega saab katastroofi käsitada ELSFi määruse artikli 2 lõike 2 kohaselt suure looduskatastroofina.

(5) ELSFist eraldatava rahalise toetuse arvutamise alus on otsese kahju kogusumma. Rahalist toetust võib kasutada ainult ELSFi määruse artiklis 3 määratletud esmatähtsateks hädaolukorra- ja taastamismeetmeteks.

(6) Sloveenia taotles toetuse ettemakse tegemist vastavalt määruse artiklile 4a. Esialgse hinnangu põhjal järeldas komisjon, et ELSFist ettemakse tegemise tingimused on täidetud. Seepärast otsustas komisjon 23. novembri 2023. aasta rakendusotsusega C(2023) 8168 teha 100 miljoni euro suuruse ettemakse. Ettemakse tehti Sloveeniale 11. detsembril 2023.

(7) Ajavahemikul 3.–6. augustini 2023 põhjustas tugev madalrõhusüsteem ulatuslikke sademeid. Tugevad vihmad põhjustasid suuri üleujutusi, maalihkeid ja mudavoolusid. Enim sademeid mõõdeti Sloveenia põhjaosas, kus sadas maha 150–200 mm. Üleujutus oli selles mõttes erakordne, et see hõlmas Sloveenia kolme suurimat jõge. Suurvesi kahjustas maanteid, sildu, veevarustus-, kanalisatsiooni- ja elektrivarustustaristu objekte, arvukaid maju ning linnaalasid ja põllumajandusmaid.

(8) Sloveenia ametiasutused taotlesid abi liidu elanikkonnakaitse mehhanismi ja hädaolukordadele reageerimise koordineerimiskeskuse kaudu ning NATO-lt Euroopa-Atlandi katastroofidele reageerimise koordineerimiskeskuse (EADRCC) kaudu. Abi pakkus 12 ELi liikmesriiki ja mitu kolmandat riiki.

(9) Sloveenia hindas ELSFi määruse artikli 3 lõike 2 kohaselt rahastamiskõlblike meetmete maksumuseks 6 786,0 miljonit eurot ning esitas meetmete kulud tegevuse laadi järgi. Suurim osa kuludest on seotud vee- ja reovee-, telekommunikatsiooni-, transpordi-, tervishoiu- ja haridustaristu ja seadmete töökorra taastamisega (5 089,0 miljonit eurot). Teisel kohal hädaabitööde kulude hulgas on katastroofipiirkondade koristamisega seotud kulud (853,2 miljonit eurot). Kolmandal kohal on üleujutusevastase kaitse taristu kindlustamise ja kultuuripärandi kaitsmisega seotud kulud (816,2 miljonit eurot). Neljandal kohal on ajutise majutuse ja päästeteenustega seotud kulud (27,2 miljonit eurot).

(10) Sloveenia võttis Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2007/60/EÜ üle Sloveenia veeseadusega 2008. aastal (artikli 1 lõike 4 punkt 4).

(11) Taotluse esitamise kuupäevaks ei olnud Sloveenia suhtes algatatud ühtegi rikkumismenetlust seoses kõnealust looduskatastroofi liiki käsitlevate liidu õigusaktidega.

(12) Sloveenia ametiasutused märkisid, et hinnanguliselt saab kuni 4,7 % hinnangulisest kahjust hüvitada kindlustusega.

2.3 Austria – naabruses paikneva riigi katastroof: üleujutus

Ajavahemikul 3.–6. augustini 2023 mõjutasid Austriat tugevad vihmasajud, mis põhjustasid üleujutusi Austria lõunapiirkondades.

Seejärel taotles Austria ELSFist finantsabi.

(1) 19. oktoobril 2023 esitas Austria taotluse rahalise toetuse saamiseks ELSFist, et rahastada 2023. aasta augusti üleujutuste järgseid hädaolukorra- ja taastamismeetmeid.

(2) Austria esitas taotluse rahalise toetuse saamiseks ELSFist 12 nädala pikkuse tähtaja jooksul pärast esimeste kahjustuste registreerimist 3. augustil 2023. Taotlus sisaldab kogu teavet, mida ELSFi määruse artikli 4 alusel nõutakse.

(3) Tegemist on looduskatastroofiga ja see kuulub ELSFi kohaldamisalasse.

(4) Austria ametiasutused esitasid taotluse naaberriigi looduskatastroofi kriteeriumi alusel, mis on sätestatud ELSFi määruse artikli 2 lõikes 4, milles on sätestatud, et ELSFi vahendid võib samuti kasutusele võtta abikõlbliku riigi looduskatastroofi korral, mis on suur looduskatastroof ka naabruses paikneva abikõlbliku riigi jaoks. Austria hinnangul põhjustasid üleujutused kokku 208,0 miljoni euro eest otseseid kahjusid. Kuna sama looduskatastroofi puhul Sloveenias, s.o abikõlblikus naaberriigis, on tegemist suure looduskatastroofiga, on Austria taotlus vastavalt ELSFi määruse artikli 2 lõikele 4 kõlblik ELSFist toetuse saamiseks.

(5) ELSFist eraldatava rahalise toetuse arvutamise alus on otsese kahju kogusumma. Rahalist toetust võib kasutada ainult ELSFi määruse artiklis 3 määratletud esmatähtsateks hädaolukorra- ja taastamismeetmeteks.

(6) Austria ei taotlenud ettemakset vastavalt ELSFi määruse artiklile 4a.

(7) Ajavahemikul 3.–6. augustini 2023 toimunud tugevad vihmasajud põhjustasid arvukalt kahjusid Lõuna-Austria avalikule ja erataristule, eelkõige Alam-Kärntenis ja Steiermarkis. Vihmaveed ujutasid üle hooned, keldrid, garaažid, metsad, põllud ning põhjustasid üle 900 mudavoolu ja maalihke. Rohkem kui 120 kogukonda sai tunda tormikahjustusi, sealhulgas kõrgest põhjaveest tingitud üksikuid elektrikatkestusi. Lisaks teatati kahjudest naabruses asuvates liidumaades, nagu Salzburg ja Burgenland.

(8) Austria ei taotlenud abi Euroopa hädaolukordadele reageerimise koordineerimiskeskuse kaudu.

(9) Austria hindas ELSFi määruse artikli 3 lõike 2 kohaselt rahastamiskõlblike meetmete maksumuseks 76,5 miljonit eurot ning esitas meetmete kulud tegevuse laadi järgi. Suurim osa kuludest on seotud energia-, vee- ja reovee- ja transporditaristu ja seadmete töökorra taastamisega (65,6 miljonit eurot). Teisel kohal hädaabitööde kulude hulgas on üleujutusevastase kaitse taristu kindlustamisega seotud kulud (9,7 miljonit eurot). Kolmandal kohal on ajutise majutuse ja päästeteenustega seotud kulud (0,8 miljonit eurot). Neljandal kohal on katastroofipiirkondade koristamisega seotud kulud (0,4 miljonit eurot).

(10) Austria võttis Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2007/60/EÜ Austria õigusesse üle veeseaduse 2011. aasta muudatusega (föderaalne ametlik väljaanne I nr 14/2011).

(11) Taotluse esitamise kuupäevaks ei olnud Austria suhtes algatatud ühtegi rikkumismenetlust seoses kõnealust katastroofi liiki käsitlevate liidu õigusaktidega.

(12) Austria ametiasutuste teatel ei ole rahastamiskõlblikel kuludel kindlustuskatet.

2.4 Kreeka – suur katastroof: tsüklon

Ajavahemikul 4.–11. septembrini 2023 mõjutas Kreekat Vahemere torm Daniel, mis põhjustas tugevaid vihmasadusid ja üleujutusi mitmes kohas Kesk-Kreekas, eelkõige Tessaalia piirkonnas.

Seejärel taotles Kreeka ELSFist finantsabi.

(1) 20. novembril 2023 esitas Kreeka taotluse rahalise toetuse saamiseks ELSFist, et rahastada 2023. aasta septembri üleujutuste järgseid hädaolukorra- ja taastamismeetmeid.

(2) Kreeka esitas taotluse rahalise toetuse saamiseks ELSFist 12 nädala pikkuse tähtaja jooksul pärast esimeste kahjustuste registreerimist 4. septembril 2023. Taotlus sisaldab kogu teavet, mida ELSFi määruse artikli 4 alusel nõutakse.

(3) Tegemist on looduskatastroofiga ja see kuulub ELSFi kohaldamisalasse.

(4) Kreeka ametiasutused hindavad õnnetusest tekkinud otseste kahjude kogusummaks 2,3 miljardit eurot. See summa ületab 0,6 % Kreeka kogurahvatulust, s.t „suure looduskatastroofi“ künnist, mis oli 2023. aastal 1,1 miljardit eurot. Seega saab katastroofi käsitada ELSFi määruse artikli 2 lõike 2 kohaselt suure looduskatastroofina.

(5) ELSFist eraldatava rahalise toetuse arvutamise alus on otsese kahju kogusumma. Rahalist toetust võib kasutada ainult ELSFi määruse artiklis 3 määratletud esmatähtsateks hädaolukorra- ja taastamismeetmeteks.

(6) Kreeka taotles toetuse ettemakse tegemist vastavalt ELSFi määruse artiklile 4a. Esialgse hinnangu põhjal järeldas komisjon, et ELSFist ettemakse tegemise tingimused on täidetud. Seepärast otsustas komisjon 23. jaanuari 2024. aasta rakendusotsusega C(2024) 505 teha 25 382 237 euro suuruse ettemakse. Ettemakse tehti Kreekale 8. veebruaril 2024.

(7) Ajavahemikul 4.–11. septembrini 2023 toimus intensiivne ja ulatuslik meteoroloogiline ja hüdroloogiline sündmus, mida iseloomustas suur sademete hulk, mis tõi kaasa katastroofilised üleujutused mitmes kohas Kesk-Kreekas, eelkõige Tessaalia piirkonnas. Kogu sündmuse käigus registreeritud sademete hulk mõjutatud piirkondades jäi vahemikku 400–1000 mm. Sündmuse ajal tabas suuremat osa piirkonnast sademehulk, mi oli võrreldav keskmise aastakogusega. Paduvihmad põhjustasid suuri üleujutusi Kesk-Kreekas, mistõttu jäid ulatuslikud alad vee alla. Üleujutused põhjustasid tohutut taristukahju, muutsid tänavad jõgedeks, kiskusid maha hooneid ja sildu ning jätsid vee alla terveid külasid. Lisaks taristu hävimisest tingitud ulatuslikule majanduslikule kahjule ning nii avalikule kui ka eravarale tekitatud kahjule kaotas elu 17 inimest.

(8) Kreeka ametiasutused ei taotlenud abi liidu elanikkonnakaitse mehhanismi kaudu.

(9) Kreeka hindas ELSFi määruse artikli 3 lõike 2 kohaselt rahastamiskõlblike meetmete maksumuseks 1 941,0 miljonit eurot ning esitas meetmete kulud tegevuse laadi järgi. Suurim osa kuludest on seotud energia-, vee- ja reovee-, telekommunikatsiooni-, transpordi- ja haridustaristu ja seadmete töökorra taastamisega (1 657,0 miljonit eurot). Teisel kohal hädaabitööde kulude hulgas on katastroofipiirkondade koristamisega seotud kulud (230,6 miljonit eurot). Kolmandal kohal on ajutise majutuse ja päästeteenustega seotud kulud (42,8 miljonit eurot). Neljandal kohal on üleujutusevastase kaitse taristu kindlustamise ja kultuuripärandi kaitsmisega seotud kulud (11,4 miljonit eurot).

(10) Kreeka võttis Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2007/60/EÜ üle ministrite ühisotsusega KYA 31822/1542/E130/2010 (Kreeka Vabariigi ametlik väljaanne B´ 1108/21.7.2010).

(11) Taotluse esitamise kuupäevaks oli Kreeka suhtes algatatud kaks rikkumismenetlust seoses kõnealust õnnetuse liiki käsitlevate liidu õigusaktidega. INFR(2021)2254 seoses üleujutusriski ja üleujutusohu kaartide ajakohastamisega vastavalt direktiivile 2007/60/EÜ lõpetati 24. aprillil 2024. (INFR(2022)2191) anti 13. märtsil 2024 Euroopa Liidu Kohtusse, kuna Kreeka ei ole viinud lõpule veemajanduskavade läbivaatamist, nagu on nõutud veepoliitika raamdirektiivis (direktiiv 2000/60/EÜ), ega üleujutusriski maandamise kavade läbivaatamist, nagu on nõutud üleujutuste direktiivis (direktiiv 2007/60/EÜ).

(12) Kreeka ametiasutuste teatel ei ole rahastamiskõlblikel kuludel kindlustuskatet.

2.5 Itaalia – piirkondlik katastroof: üleujutused Toscana maakonnas

Ajavahemikus 25. oktoobrist kuni 10. novembrini 2023 tabasid Itaalia Toscana maakonda tugevad vihmasajud, mis tõid vältimatult kaasa äkktulvad.

Seejärel taotles Itaalia ELSFist finantsabi.

(1) 19. jaanuaril 2024 esitas Itaalia taotluse rahalise toetuse saamiseks ELSFist, et rahastada 2023. aasta oktoobri ja novembri üleujutuste järgseid hädaolukorra- ja taastamismeetmeid Toscana maakonnas.

(2) Itaalia esitas taotluse rahalise toetuse saamiseks ELSFist 12 nädala pikkuse tähtaja jooksul pärast esimeste kahjustuste registreerimist 29. oktoobril 2023. Taotlus sisaldab kogu teavet, mida ELSFi määruse artikli 4 alusel nõutakse.

(3) Tegemist on looduskatastroofiga ja see kuulub ELSFi kohaldamisalasse.

(4) Taotluses kirjeldati juhtunut ELSFi määruse artikli 2 lõikes 3 määratletud „piirkondliku looduskatastroofina“, mis on mis tahes looduskatastroof, mis põhjustab abikõlbliku riigi NUTS 2. tasandi piirkonnas otsest kahju, mis on suurem kui 1,5 % kõnealuse piirkonna sisemajanduse koguproduktist (SKP). Itaalia ametiasutused hindavad õnnetusest tekkinud otsese kahju kogusummaks 2,7 miljardit eurot. See summa moodustab umbes 2,4 % Toscana maakonna SKPst ja ületab piirkondliku katastroofi puhul kohaldatavat künnist, mis oli Toscana maakonna puhul 2024. aastal 1,7 miljardit eurot.

(5) ELSFist eraldatava rahalise toetuse arvutamise alus on otsese kahju kogusumma. Rahalist toetust võib kasutada ainult ELSFi määruse artiklis 3 määratletud esmatähtsateks hädaolukorra- ja taastamismeetmeteks.

(6) Itaalia ei taotlenud ettemakset vastavalt ELSFi määruse artiklile 4a.

(7) Ajavahemikus 25. oktoobrist kuni 10. novembrini 2023 sadas Toscana maakonnas, eelkõige Prato, Firenze, Pisa, Pistoia ja Livorno provintsis, suhteliselt lühikese aja jooksul maha äärmiselt suur hulk sademeid. Vihm ja sellega kaasnenud tugevad tuuled põhjustasid äkktulvi ja maalihkeid. Järgnenud üleujutuste tagajärjed olid traagilised. Sündmus põhjustas olulist majanduslikku kahju, hukkus seitse inimest ja tuhanded olid sunnitud kodudest lahkuma.

(8) Itaalia ametiasutused ei taotlenud abi liidu elanikkonnakaitse mehhanismi kaudu. Itaalia kodanikukaitse osakond hoidis siiski Euroopa Komisjoni Euroopa kodanikukaitse ja humanitaarabioperatsioonide peadirektoraadi hädaolukordadele reageerimise koordineerimiskeskust kursis katastroofide ohjamise meetmete edenemisega.

(9) Itaalia hindas ELSFi määruse artikli 3 lõike 2 kohaselt rahastamiskõlblike meetmete maksumuseks 175,6 miljonit eurot ning esitas meetmete kulud tegevuse laadi järgi. Suurim osa hädaabitööde kuludest on seotud energia-, vee- ja reovee-, telekommunikatsiooni-, transpordi-, tervishoiu- ja haridustaristu ja seadmete töökorra taastamisega (74,3 miljonit eurot). Teisel kohal on ajutise majutuse ja päästeteenustega seotud kulud (49,0 miljonit eurot). Kolmandal kohal on üleujutusevastase kaitse taristu kindlustamise ja kultuuripärandi kaitsmisega seotud kulud (26,4 miljonit eurot). Neljandal kohal on katastroofipiirkondade koristamisega seotud kulud (26,0 miljonit eurot).

(10) Itaalia võttis Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2007/60/EÜ üle 23. veebruari 2010. aasta seadusandliku dekreediga nr 49 üleujutusriski hindamist ja maandamist käsitleva direktiivi 2007/60/EÜ rakendamise kohta. Seadusandlikus dekreedis nr 49/2010 on sätestatud, et selles õigusaktis määratletud alade kohta tuleb võtta vastu üleujutusohu kaardid ja üleujutusriski kaardid.

(11) Taotluse esitamise kuupäevaks ei olnud Itaalia suhtes algatatud ühtegi rikkumismenetlust seoses kõnealust looduskatastroofi liiki käsitlevate liidu õigusaktidega.

(12) Itaalia ametiasutuste teatel ei ole rahastamiskõlblikel kuludel kindlustuskatet.

2.6 Prantsusmaa – piirkondlik katastroof: üleujutus

Ajavahemikul 2.–9. novembrini 2023 tabasid endist Nord-Pas-de-Calais' piirkonda Prantsusmaal Hauts-de-France'i piirkonnas tugevad vihmasajud, mis põhjustasid üleujutusi.

Seejärel taotles Prantsusmaa ELSFist finantsabi.

(1) 24. jaanuaril 2024 esitas Prantsusmaa taotluse rahalise toetuse saamiseks ELSFist, et rahastada 2023. aasta novembri üleujutuste järgseid hädaolukorra- ja taastamismeetmeid.

(2) Prantsusmaa esitas taotluse rahalise toetuse saamiseks ELSFist 12 nädala pikkuse tähtaja jooksul pärast esimeste kahjustuste registreerimist 2. novembril 2023. Taotlus sisaldab kogu teavet, mida ELSFi määruse artikli 4 alusel nõutakse.

(3) Tegemist on looduskatastroofiga ja see kuulub ELSFi kohaldamisalasse.

(4) Taotluses kirjeldati juhtunut ELSFi määruse artikli 2 lõikes 3 määratletud „piirkondliku looduskatastroofina", mis on mis tahes looduskatastroof, mis põhjustab abikõlbliku riigi NUTS 2. tasandi piirkonnas otsest kahju, mis on suurem kui 1,5 % kõnealuse piirkonna sisemajanduse koguproduktist (SKP). Prantsusmaa

ametiasutused hindavad katastroofist tekkinud otsese kahju kogusummaks 1,9 miljardit eurot. See summa moodustab umbes 1,64 % endise Nord-Pas-de-Calais' piirkonna[3] SKPst ja ületab piirkondliku katastroofi puhul kohaldatavat künnist, mis oli endise Nord-Pas-de-Calais' piirkonna puhul 2024. aastal 1,8 miljardit eurot[4].

(5) ELSFist eraldatava rahalise toetuse arvutamise alus on otsese kahju kogusumma. Rahalist toetust võib kasutada ainult ELSFi määruse artiklis 3 määratletud esmatähtsateks hädaolukorra- ja taastamismeetmeteks.

(6) Prantsusmaa taotles toetuse ettemakse tegemist vastavalt ELSFi määruse artiklile 4a. Esialgse hinnangu põhjal järeldas komisjon, et ELSFist ettemakse tegemise tingimused on täidetud. Seepärast otsustas komisjon 6. juuni 2024. aasta rakendusotsusega C(2024) 3873 teha 11 690 767 euro suuruse ettemakse. Ettemakse tehti Prantsusmaale 14. juunil 2024.

(7) Ajavahemikul 2.–9. novembrini 2023 tabasid endist Nord-Pas-de-Calais' piirkonda Prantsusmaal Hauts-de-France'i piirkonnas tugevad vihmasajud ning sademete hulk oli mõnel alal kuni 271 mm. Need asjaolud tõid lühikese aja jooksul kaasa veetaseme kiire tõusu jõgedes ja suurte jõgede üle kallaste tõusmise. Sündmusel olid tõsised tagajärjed – arvukad mudavoolud ja nendest tingitud teede sulgemised. Loodusõnnetus põhjustas arvestatavat majanduslikku kahju ja tuhanded olid sunnitud kodudest lahkuma.

(8) Prantsusmaa ametiasutused taotlesid abi liidu elanikkonnakaitse mehhanismi kaudu. Abi pakkusid Madalmaad.

(9) Prantsusmaa hindas ELSFi määruse artikli 3 lõike 2 kohaselt rahastamiskõlblike meetmete maksumuseks 160,2 miljonit eurot ning esitas meetmete kulud tegevuse laadi järgi. Suurim osa hädaabitööde kuludest on seotud energia-, vee- ja reovee-, telekommunikatsiooni-, transpordi-, tervishoiu- ja haridustaristu ja seadmete töökorra taastamisega (120,1 miljonit eurot). Teisel kohal on katastroofipiirkondade koristamisega seotud kulud (19,3 miljonit eurot). Kolmandal kohal on üleujutusevastase kaitse taristu kindlustamise ja kultuuripärandi kaitsmisega seotud kulud (10,8 miljonit eurot). Neljandal kohal on ajutise majutuse ja päästeteenustega seotud kulud (10,0 miljonit eurot).

(10) Prantsusmaa võttis Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2007/60/EÜ üle 2. märtsi 2011. aasta seadusandliku dekreediga 2011-227 üleujutusriski hindamist ja maandamist käsitleva direktiivi 2007/60/EÜ rakendamise kohta.

(11) Taotluse esitamise kuupäevaks ei olnud Prantsusmaa suhtes algatatud ühtegi rikkumismenetlust seoses kõnealust looduskatastroofi liiki käsitlevate liidu õigusaktidega.

(12) Prantsusmaa ametiasutuste teatel ei ole rahastamiskõlblikel kuludel kindlustuskatet.

[3] Nord-Pas-de-Calais on NUTS 2. tasandi piirkond, mis vastab ühele kahest varasemast piirkonnast (Nord-Pas-de-Calais' piirkond ja Picardie' piirkond), mis ühendati 2016. aastal Hauts-de-France'i piirkonnaks.

[4] Taotlus esitati 2024. aastal, mistõttu kohaldatakse 2024. aasta künnist.

2.7 Järeldus

Eespool esitatud põhjustel ja esitatud teabele antud hinnangu põhjal järeldab komisjon, et Itaalia, Sloveenia, Austria, Kreeka ja Prantsusmaa esitatud taotlustes kirjeldatud katastroofid vastavad ELSFi määruses fondi kasutuselevõtuks sätestatud tingimustele.

3. RAHASTAMINE

Nõukogu 17. detsembri 2020. aasta määruse (EL, Euratom) nr 2020/2093 (millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027, edaspidi „mitmeaastase finantsraamistiku määrus“),[5] kohaselt võib ELSFi kasutusele võtta solidaarsus- ja hädaabireservi raames. Eelarvedistsipliini, eelarvealast koostööd ja usaldusväärset finantsjuhtimist ning uusi omavahendeid, sealhulgas uute omavahendite kasutuselevõtmise suunas liikumise tegevuskava käsitleva Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni 16. detsembri 2020. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe[6] punktis 10 on sätestatud kord ELSFi kasutuselevõtmiseks solidaarsus- ja hädaabireservi raames.

Kuna ELSFi loomise peamine põhjus oli solidaarsus, on komisjon seisukohal, et antav abi peaks olema progresseeruv. Seega peaks abi osatähtsus ELSFi vahendite kasutuselevõtmise korral olema **suure looduskatastroofi** künnisest (s.o 0,6 % kogurahvatulust või 3 miljardit eurot 2011. aasta hindades, olenevalt sellest, kumb summa on väiksem, vt ELSFi määruse artikli 2 lõige 2) suurema kahju puhul suurem kui künnisest väiksema kahju puhul.

See tähendab, et suure looduskatastroofi tingimustele vastavas katastroofis kannatada saanud riigile antava abi summa arvutatakse järgmise kahe summa liitmise teel: 2,5 % kogu otsesest kahjust, mis jääb allapoole künnist, ja 6 % kogu otsesest kahjust, mis ületab künnist.

Piirkondlike looduskatastroofide puhul, mis jäävad määratluse kohaselt allapoole riiklikku künnist, on abisummade kindlaksmääramisel kohaldatav määr 2,5 % otsesest kahjust. Nagu on sätestatud ELSFi määruse artikli 2 lõikes 4, võib ELSFi vahendid peale selle samuti kasutusele võtta abikõlbliku riigi looduskatastroofi korral, mis on suur looduskatastroof ka naabruses paikneva abikõlbliku riigi jaoks. Kui ELSFi abi taotletakse „naaberriigi“ kriteeriumi alusel, puuduvad tekkinud otsese kahju künnised. Abi summa kindlaksmääramisel naaberriigi kriteeriumi alusel kohaldatakse sama määra nagu ka piirkondliku katastroofi puhul, s.o 2,5 % kogu otsesest kahjust. Toetus ei tohi ületada rahastamiskõlblike meetmete hinnangulist kogumaksumust.

Abi arvutamise metoodika on esitatud ELSFi aastaaruandes (2002–2003) ning selle on kiitnud heaks nõukogu ja Euroopa Parlament. Seepärast teeb komisjon eelarvepädevatele institutsioonidele ettepaneku võtta kõigi kuue taotluse rahuldamiseks kasutusele järgmised summad:

Katastroof	**Otsene kogukahju (eurodes)**	**Katastroofi künnis (eurodes)**	**2,5 % otsesest kogukahjust (eurodes)**	**2,5 % kogu otsesest kahjust kuni suure katastroofi künniseni (eurodes)**	**6 % otsesest kahjust ülalpool suure katastroofi künnist (eurodes)**	**Kavandatav ELSFi abisumma (eurodes)**	**Ettemakse (eurodes)**	**Lõppmakse (eurodes)**

[5] ELT L 433I, 22.12.2020, lk 11, ELI: https://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj?locale=et.

[6] ELT L 433I, 22.12.2020, lk 28, ELI: https://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj?locale=et.

		piirkondlik /suur	*piirkondlik katastroof*	*abisumma arvutamine suure katastroofi korral*				
Itaalia (Emilia Romagna) – üleujutus *(suur katastroof)*	**8 533 315 251**	**3 804 725 000**	**—**	**95 118 125**	**283 715 415**	**378 833 540**	**94 708 385**	**284 125 155**
Sloveenia – üleujutus *(suur katastroof)*	**7 320 232 816**	**308 826 000**	**—**	**7 720 650**	**420 684 409**	**428 405 059**	**100 000 000**	**328 405 059**
Austria – üleujutus *(naaberriik)*	**207 969 814**	**—**	**5 199 245**	**—**	**—**	**5 199 245**	**—**	**5 199 245**
Kreeka – üleujutus *(suur katastroof)*	**2 325 232 656**	**1 085 286 000**	**—**	**27 132 150**	**74 396 799**	**101 528 949**	**25 382 237**	**76 146 712**
Itaalia (Toscana) – üleujutus *(piirkondlik katastroof)*	**2 712 473 053**	**1 719 230 000**	**67 811 826**	**—**	**—**	**67 811 826**	**—**	**67 811 826**
Prantsusmaa – üleujutus *(piirkondlik katastroof)*	**1 870 522 773**	**1 839 110 000**	**46 763 069**	**—**	**—**	**46 763 069**	**11 690 767**	**35 072 302**
					KOKKU	**1 028 541 689**	**231 781 389**	**796 760 300**

Nõukogu 29. veebruari 2024. aasta määrusega (EL, Euratom) 2024/765[7] (millega muudetakse määrust (EL, Euratom) 2020/2093, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027) jagati solidaarsus- ja hädaabireserv kaheks eraldi rahastamisvahendiks: Euroopa solidaarsusreserviks ja hädaabireserviks. Euroopa solidaarsusreservi, mille suurus on 1 016 miljonit eurot (2018. aasta hindades; 1 144,2 miljonit eurot 2024. aasta hindades) aastas, kasutatakse abi andmiseks neis hädaolukordades, mis kuuluvad Euroopa Liidu Solidaarsusfondi kohaldamisalasse.

Selleks et vältida aastasumma varajast ammendumist, on ELSFi määruse artikli 3 lõikes 7 ja muudetud mitmeaastase finantsraamistiku määruse artikli 9 lõike 2 teises lõigus sätestatud, et 25 % ELSFi aastasummast (st 2024. aastal 286 miljonit eurot) peab jääma iga aasta 1. oktoobril kättesaadavaks.

Lisaks on kooskõlas ELSFi määruse artikli 4a lõikega 4 juba kantud 2024. aasta üldeelarvesse 50 000 000 eurot (kulukohustuste ja maksete assigneeringutena) võimalike ettemaksete tegemiseks.

Seega maksimaalne summa, mida ELSF saab 2024. aasta Euroopa solidaarsusreservi eraldisest praeguses etapis kasutada, on 808 135 764 eurot, mis võimaldab katta käesoleva kasutuselevõtuga seotud maksevajadused.

ELSFi raames 2024. aastal kasutada olev summa:	
2024. aasta ELSFi kogueraldis	1 144 181 018
Pärast 1. oktoobrit kasutada jääv osa (–)	286 045 254
Ettemakseteks reserveeritud assigneeringud (–)	50 000 000
Enne 1. oktoobrit kasutada olev summa	808 135 764

[7] Nõukogu 29. veebruari 2024. aasta määrus (EL, Euratom) 2024/765, millega muudetakse nõukogu määrust (EL, Euratom) 2020/2093, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027 (ELT L, 2024/765, 29.2.2024, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/765/oj?locale=et).

Käesoleva kasutuselevõtu summa	796 760 300

Teadmiseks: komisjon tegi ettemaksete tegemiseks juba ELi 2024. aasta üldeelarvesse kantud 50 000 000 eurost 2024. aastal ettemaksed Kreekale seoses tsükloni Daniel üleujutustega summas 25 382 237 eurot ja Prantsusmaale seoses üleujutustega endises Nord-Pas-de-Calais' piirkonnas summas 11 690 767 eurot. Seega on jääb ettemakseteks alles 12 926 996 eurot.

2024/0212 (BUD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS

Euroopa Liidu Solidaarsusfondi kasutuselevõtmise kohta toetuse maksmiseks Itaaliale, Sloveeniale, Austriale, Kreekale ja Prantsusmaale seoses kuue 2023. aastal toimunud looduskatastroofiga

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 11. novembri 2002. aasta määrust (EÜ) nr 2012/2002 Euroopa Liidu Solidaarsusfondi loomise kohta,[8] eriti selle artikli 4 lõiget 3,

võttes arvesse nõukogu 17. detsembri 2020. aasta määrust (EL, Euratom) 2020/2093, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027,[9] eriti selle artiklit 9,

võttes arvesse eelarvedistsipliini, eelarvealast koostööd ja usaldusväärset finantsjuhtimist ning uusi omavahendeid, sealhulgas uute omavahendite kasutuselevõtmise suunas liikumise tegevuskava käsitlevat Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni 16. detsembri 2020. aasta institutsioonidevahelist kokkulepet,[10] eelkõige selle punkti 10,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Liidu Solidaarsusfondi (edaspidi „fond“) eesmärk on võimaldada liidul kiiresti, tulemuslikult ja paindlikult reageerida kriisiolukordadele ning näidata üles solidaarsust suure või piirkondliku looduskatastroofi või ulatusliku rahvatervise hädaolukorra tagajärjel kannatanud piirkondade elanikega.

(2) Nõukogu määruse (EL, Euratom) 2020/2093 (muudetud määrusega (EL, Euratom) 2024/765[11]) artikli 9 kohaselt ei tohi fond ületada ülemmäära.

(3) 24. juulil 2023 esitas Itaalia taotluse fondi vahendite kasutuselevõtuks seoses 2023. aasta mai üleujutustega Emilia Romagna maakonnas.

(4) 20. oktoobril 2023 esitas Sloveenia taotluse fondi vahendite kasutuselevõtuks seoses 2023. aasta augusti üleujutustega.

(5) 19. oktoobril 2023 esitas Austria taotluse fondi vahendite kasutuselevõtuks seoses 2023. aasta augusti üleujutustega.

---

8 EÜT L 311, 14.11.2002, lk 3, ELI: https://data.europa.eu/eli/reg/2002/2012/oj?locale=et.

9 ELT L 433I, 22.12.2020, lk 11, ELI: https://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj?locale=et.

10 ELT L 433I, 22.12.2020, lk 28, ELI: https://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj?locale=et.

11 Nõukogu 29. veebruari 2024. aasta määrus (EL, Euratom) 2024/765, millega muudetakse nõukogu määrust (EL, Euratom) 2020/2093, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027 (ELT L, 2024/765, 29.2.2024, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/765/oj?locale=et).

(6) 20. novembril 2023 esitas Kreeka taotluse fondi vahendite kasutuselevõtuks seoses 2023. aasta septembri üleujutustega.

(7) 19. jaanuaril 2024 esitas Itaalia taotluse fondi vahendite kasutuselevõtuks seoses 2023. aasta oktoobri ja novembri üleujutustega Toscana maakonnas.

(8) 24. jaanuaril 2024 esitas Prantsusmaa taotluse fondi vahendite kasutuselevõtuks seoses 2023. aasta novembri üleujutustega.

(9) Eelnimetatud taotlused vastavad fondist rahalise toetuse saamise tingimustele, mis on sätestatud määruse (EÜ) nr 2012/2002 artiklis 4.

(10) Seepärast tuleks fondi vahendid kasutusele võtta, et anda Itaaliale, Sloveeniale, Austriale, Kreekale ja Prantsusmaale rahalist abi.

(11) Selleks et fondi vahendid saaks võimalikult kiiresti kasutusele võtta, tuleks käesolevat otsust kohaldada alates selle vastuvõtmise kuupäevast,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Liidu üldeelarves võetakse seoses looduskatastroofidega Euroopa Liidu Solidaarsusfondi vahenditest kulukohustuste ja maksete assigneeringutena kasutusele järgmised summad:

a) Itaaliale eraldatakse seoses 2023. aasta mai üleujutustega Emilia Romagna maakonnas 378 833 540 eurot;

b) Sloveeniale eraldatakse seoses 2023. aasta augusti üleujutustega 428 405 059 eurot;

c) Austriale eraldatakse seoses 2023. aasta augusti üleujutustega 5 199 245 eurot;

d) Kreekale eraldatakse seoses 2023. aasta septembri üleujutustega 101 528 949 eurot;

e) Itaaliale eraldatakse seoses 2023. aasta oktoobri ja novembri üleujutustega Toscana maakonnas 67 811 826 eurot;

f) Prantsusmaale eraldatakse seoses 2023. aasta novembri üleujutustega endises Nord-Pas-de-Calais piirkonnas 46 763 069 eurot.

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval.

Seda kohaldatakse alates … [*vastuvõtmise kuupäev*][*].

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel *Nõukogu nimel*

[*] Kuupäeva lisab Euroopa Parlament enne ELTs avaldamist.